

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'HISENDA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

7385 *Reial decret 515/2013, de 5 de juliol, pel qual es regulen els criteris i el procediment per determinar i fer repercutir les responsabilitats per incompliment del dret de la Unió Europea.*

L'adhesió d'Espanya a les Comunitats Europees el 1986 va produir un canvi fonamental en l'ordenament jurídic espanyol, atès que les normes del dret comunitari passen a integrar-se en el nostre sistema de fonts del dret. Des d'aquest moment, Espanya, com a Estat membre, queda obligada a aplicar el dret de la Unió Europea, d'acord amb els principis de primacia i efecte directe del dret europeu i el de col·laboració lleial, entre d'altres.

Com a Estat territorialment descentralitzat, aquests principis vinculen el conjunt de les administracions públiques. No obstant això, és el Regne d'Espanya, tal com estableixen els tractats europeus, el responsable davant les institucions esmentades per l'incompliment del dret de la Unió Europea.

En tot cas, d'acord amb l'ordre constitucional de distribució de competències, cada Administració és responsable de complir internament les obligacions europees, tal com ha reiterat àmpliament la jurisprudència del Tribunal Constitucional, la qual cosa comporta que l'Administració General de l'Estat pugui fer repercutir en l'Administració que correspongui la responsabilitat derivada de l'incompliment del dret de la Unió Europea.

En efecte, la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, dictada en desplegament de l'article 135 de la Constitució espanyola, ha desplegat el principi de responsabilitat tant a l'article 8 com a la disposició addicional segona, que específicament es refereix a la responsabilitat per incompliment de normes de dret de la Unió Europea.

En aquest sentit, l'esmentat article 8, a imatge del que preveu el Tractat de funcionament de la Unió Europea, estableix que les administracions públiques que provoquin o contribueixin a produir l'incompliment dels compromisos assumits per Espanya d'acord amb la normativa europea han d'assumir, en la part que els sigui imputable, les responsabilitats que se'n derivin. Així mateix la disposició addicional segona disposa que quan les administracions públiques i qualssevol altres entitats integrants del sector públic incompleixin obligacions derivades de normes del dret de la Unió Europea, la qual cosa doni lloc al fet que el Regne d'Espanya sigui sancionat, han d'assumir en la part que els sigui imputable les responsabilitats que se'n derivin. D'aquesta manera, el principi esmentat permet fer repercutir en l'Administració incomplidora les responsabilitats derivades de qualsevol acció o omissió contrària a l'ordenament europeu que hagi comès en l'exercici de les seves competències.

En exercici de l'habilitació que conté l'apartat tres de l'esmentada disposició addicional segona, es dicta aquest Reial decret, que desplega un procediment general de determinació i repercussió de les responsabilitats derivades dels incompliments del dret de la Unió Europea. L'existència d'aquest procediment general suposa una gran novetat en l'ordenament jurídic espanyol, ja que fins a la data només hi havia regulacions disperses i de caràcter sectorial en determinades matèries, com són la gestió de fons procedents de la Unió Europea, els compromisos adquirits en matèria d'estabilitat pressupostària, en matèria d'aigües o els serveis del mercat interior.

Sobre això, és important assenyalar que el procediment que es regula aquí no té naturalesa sancionadora, sinó que es limita a derivar responsabilitats i per a això s'estableixen els criteris i el procediment a seguir per determinar i fer repercutir aquestes responsabilitats. Per a la seva redacció s'han tingut en compte les recomanacions efectuades pel Consell d'Estat a l'informe de 15 de desembre de 2010 sobre els

mecanismes existents en l'ordenament espanyol per garantir el compliment del dret de la Unió Europea i, si s'escau, fer repercutir la responsabilitat en els subjectes incomplidors.

El Reial decret s'estructura en quatre capítols i consta de divuit articles, set disposicions addicionals, una disposició transitòria única, una disposició derogatòria única, i quatre disposicions finals.

El capítol I determina l'objecte, l'àmbit d'aplicació subjectiu i objectiu del Reial decret, els criteris per a la determinació de les responsabilitats derivades de l'incompliment i el procediment a seguir en el cas que es produeixi una responsabilitat concurrent d'algun dels subjectes d'aplicació. Cal destacar que s'ha considerat un àmbit d'aplicació objectiu ampli. No obstant això, aquest procediment no és aplicable en el cas de l'alliberament automàtic de compromisos i els procediments de suspensió dels pagaments que regula la normativa de la Unió Europea, encara que sí que ho és a les correccions financeres que se'n derivin.

El capítol II regula els òrgans competents per iniciar, instruir i resoldre el procediment, la seva forma d'inici, que és sempre d'ofici, el contingut mínim que ha de tenir l'acord d'iniciació i les possibles mesures provisionals a adoptar. Sobre això, cal assenyalar que l'article 9 en definir el contingut mínim que ha de contenir l'acord d'iniciació, regula els conceptes que han de conformar l'import total del deute i en el qual estan compresos tant els possibles interessos de demora que es generin com l'interès compensatori dels costos financers, conceptes que són tots dos acumulatius entre si.

El capítol III desplega les actuacions i al·legacions que poden fer els interessats en el procediment, els informes preceptius que han d'acompanyar l'expedient i l'existència del tràmit d'audiència.

Finalment, el capítol IV regula les formes de terminació del procediment, que poden ser bé mitjançant acord de Consell de Ministres o bé a través del pagament voluntari anticipat del deute. Així mateix, es disposa el termini general de dos mesos per efectuar el pagament total del deute i es desenvolupen els possibles mecanismes d'exacció a què pot recórrer l'Estat en el cas que no es porti a terme un pagament voluntari del deute. Finalment, s'estableix en quatre anys el termini de prescripció del deute.

Entre les disposicions addicionals destaca la regulació del procediment a seguir quan la responsabilitat per incompliment sigui atribuïble a les entitats del sector públic estatal, així com l'establiment d'especialitats per determinar la responsabilitat en l'àmbit del fons social europeu i els fons europeus agrícoles.

Pel que fa a la disposició transitòria única, el Reial decret estableix que, sense perjudici del que es disposa en matèria de fons, aquest procediment és aplicable per determinar i fer repercutir les responsabilitats derivades dels pronunciaments de les institucions europees anteriors a la seva entrada en vigor, independentment de si l'Estat ja ha abonat la sanció imposada per la Unió Europea.

La disposició derogatòria única deroga expressament els articles 12, 13 i 14, així com la disposició addicional segona del Reial decret 327/2003, de 14 de març, pel qual es regula el règim dels organismes pagadors i de coordinació amb el FEOGA-Garantia i l'apartat 8.2 de l'Estratègia espanyola d'ocupació 2012-2014 aprovada pel Reial decret 1542/2011, de 31 d'octubre, amb referència a les correccions financeres derivades de la gestió per les comunitats autònomes d'accions i mesures de polítiques actives.

Finalment, entre les disposicions finals, s'estableix el caràcter supletori de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i s'habilita el ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, en l'àmbit de les seves competències, per dictar les disposicions i adoptar les mesures necessàries per al desplegament d'aquest Reial decret.

Per a la tramitació d'aquest Reial decret s'han consultat les entitats locals, a través de la Comissió Nacional d'Administració Local, i les comunitats autònomes.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat, amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 5 de juliol de 2013,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte desplegar el que preveu la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

A aquests efectes, es regulen el procediment i els criteris per determinar i fer repercutir les responsabilitats per incompliment del dret de la Unió Europea, i se'n determina l'àmbit subjectiu i objectiu d'aplicació, així com els mecanismes per fer efectiva la repercussió.

Article 2. *Àmbit subjectiu d'aplicació.*

Aquest Reial decret és aplicable a tots els subjectes que preveu l'article 2 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

Article 3. *Àmbit objectiu d'aplicació.*

1. Les administracions o entitats a les quals fa referència l'article 2 que, en l'exercici de les seves competències o funcions, incompleixin per acció o omissió el dret de la Unió Europea, la qual cosa doni lloc al fet que el Regne d'Espanya sigui sancionat amb caràcter executiu per les institucions europees, han d'assumir, en la part que els sigui imputable, les responsabilitats que es derivin d'aquest incompliment.

Quan sigui una entitat, a les quals fa referència l'article 2, qui per acció o omissió doni lloc, directament o indirectament, al fet que el Regne d'Espanya sigui sancionat, en els termes que preveu l'apartat anterior, l'Administració pública de què l'entitat depengui o a la qual estigui vinculada ha d'assumir subsidiàriament la responsabilitat que es derivi d'aquest incompliment.

2. Als efectes del que estableix l'apartat anterior, té la consideració de sanció per al Regne d'Espanya la imposició, mitjançant sentència, acte o decisió executiva de les institucions europees, d'una multa a preu fet o una multa coercitiva, de conformitat amb el que disposa l'article 260 del Tractat sobre el funcionament de la Unió Europea, les correccions financeres adoptades mitjançant decisió de la Comissió Europea, la minoració de les quanties de les transferències o fons que li puguin correspondre a Espanya del pressupost de la Unió Europea o qualsevol altre acte adoptat per una institució, òrgan o organisme de la Unió Europea que impliqui responsabilitats financeres per a l'Estat o la minva de qualsevol quantitat que li hagi estat reconeguda.

3. S'entén que hi ha un incompliment quan es duguin a terme actuacions o omissions contràries al dret de la Unió Europea i en particular, entre d'altres, en els supòsits següents:

- a) Transposició tardana de directives europees a l'ordenament jurídic.
- b) Transposició incorrecta de directives europees a l'ordenament jurídic.
- c) Adequació tardana o incorrecta de la normativa autonòmica a la legislació bàsica estatal dictada en compliment del dret de la Unió Europea.
- d) Manteniment en vigor o aprovació de normes contràries al dret de la Unió Europea.
- e) Falta d'execució o execució incorrecta de sentències, actes o decisions dictats per les institucions europees.

Article 4. Determinació de la responsabilitat per incompliment del dret de la Unió Europea.

1. S'han de fer repercutir les responsabilitats derivades de sancions executives per incompliment del dret de la Unió Europea en les administracions públiques o entitats que preveu l'article 2, que siguin competents de conformitat amb l'ordenament jurídic espanyol i que cometin una acció o omissió que doni lloc a un incompliment en els termes que estableix l'article 3. Per al cas dels fons europeus agrícoles, el criteri de competència s'ha de determinar de conformitat amb el que preveu la disposició addicional cinquena.

2. Sense perjudici que es puguin tenir en compte uns altres fets i fonaments jurídics, són vinculants per al Consell de Ministres els continguts en les sentències, actes o decisions executius que les institucions europees hagin dictat a aquest efecte, respecte a l'acord que posi fi al procediment per a la determinació, imputació i repercussió de les responsabilitats per incompliment del dret de la Unió Europea.

Article 5. Responsabilitat concurrent.

1. Quan es produeixi una actuació o omissió conjunta d'algun o alguns dels subjectes que estableix l'article 2 i d'aquesta se'n derivi un incompliment del dret de la Unió Europea en els termes que preveu l'article 3, els subjectes intervinents en aquesta acció o omissió han de respondre de manera mancomunada, i s'ha de quantificar el grau de responsabilitat que correspon a cadascun d'ells, el qual s'ha d'expressar mitjançant un percentatge.

Per determinar la responsabilitat corresponent s'han d'atendre les sentències, actes o decisions executius de les institucions europees que declarin l'incompliment, i s'ha de ponderar en cada cas, entre d'altres, els criteris de competència, intensitat de la intervenció, participació en el finançament assignat i la reiteració.

En els casos en què no sigui possible l'aplicació d'aquests criteris, la distribució s'ha de fer per parts iguals entre cadascun dels subjectes incomplidors.

2. En els supòsits de gestió de fons procedents de la Unió Europea, quan s'apliqui una correcció financera a preu fet o per extrapolació que afecti la totalitat o part d'un programa operatiu, la determinació de la responsabilitat s'ha de fer en funció del finançament assignat a cadascun dels subjectes que estableix l'article 2, en el programa operatiu o part d'aquest afectat, tret del que preveu per al fons social europeu la disposició addicional quarta.

3. En els casos dels fons europeus agrícoles, l'Administració General de l'Estat i els organismes pagadors que d'acord amb les seves competències respectives duguin a terme actuacions de gestió i control de les ajudes finançades per aquests fons, instrumentades en programes operatius o no, han d'assumir les responsabilitats que es derivin de les seves actuacions d'acord amb el criteri de competència de conformitat amb el que preveu la disposició addicional cinquena.

4. En els supòsits en què hi ha un conveni, un contracte o un acord específic que reguli l'actuació conjunta i fixi la distribució de responsabilitats davant d'un possible incompliment del dret de la Unió Europea per a cadascun dels subjectes intervinents, aquest s'ha de tenir en compte com a criteri per determinar les responsabilitats corresponents.

Article 6. Reconeixement de la responsabilitat previ a l'inici del procediment.

No és procedent l'adopció de l'acord d'iniciació per l'òrgan competent quan el subjecte que es consideri responsable pagui prèviament a l'Estat l'import derivat d'aquesta sanció en els termes que preveu a l'article 16.

En aquest cas no s'ha de fer repercutir l'interès compensatori dels costos financers a què al·ludeix l'article 9.1.

CAPÍTOL II

Iniciació del procediment i mesures de caràcter provisional

Article 7. *Òrgans competents.*

1. La Secretaria General de Coordinació Autonòmica i Local del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques és l'òrgan encarregat d'iniciar i instruir el procediment, i correspon al Consell de Ministres, mitjançant acord, la resolució del procediment.

2. En els casos de fons procedents de la Unió Europea, la competència per iniciar i instruir el procediment correspon als òrgans de l'Administració General de l'Estat i a les entitats que en depenen o que hi estan vinculades que siguin competents per a la coordinació de cadascun dels fons o instruments europeus, o si no n'hi ha, per proposar o coordinar els pagaments de les ajudes de cada fons o instrument. La resolució del procediment correspon al Consell de Ministres, mitjançant acord.

Article 8. *Forma d'iniciació.*

1. El procediment s'inicia d'ofici mitjançant acord de l'òrgan competent, de conformitat amb l'article anterior, i s'ha de notificar als interessats. Per adoptar aquest acord, l'òrgan competent disposa del termini de dos mesos, a comptar des que rebí la notificació de la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea o un altre òrgan competent que és executiva la sentència, acte o decisió de les institucions europees per la qual s'imposa una sanció al Regne d'Espanya. Aquesta notificació l'ha de remetre la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea o l'òrgan competent en el termini de 10 dies naturals des que es tingui constància de la sentència, acte o decisió.

Així mateix, l'acord d'inici s'ha de comunicar als òrgans competents en matèria d'hisenda pública de la possible administració responsable i la possible administració responsable subsidiària.

2. És possible l'acumulació de procediments en els termes que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 9. *Contingut de l'acord d'iniciació.*

1. L'acord d'iniciació ha d'incloure el contingut d'una proposta de resolució que almenys ha de concretar els elements següents:

a) Determinació del possible subjecte incomplidor i, si s'escau, l'administració pública responsable subsidiària.

b) Determinació dels fets succintament exposats que van motivar la incoació del procediment, on, entre altres aspectes, s'ha d'indicar la sentència, acte o decisió ferma de les institucions europees que ha donat lloc a una sanció al Regne d'Espanya.

c) Criteris d'imputació i, si s'escau, de distribució de la responsabilitat tinguts en compte.

d) Import total del deute, que ha d'incloure el de les multes a preu fet i, si s'escau, el de les multes coercitives que ja s'hagin meritat. Igualment s'ha de fer constar expressament, quan escaigui, que l'import de la responsabilitat és comprensiu de les multes coercitives que es puguin meritar amb posterioritat i portin causa del mateix incompliment i, si s'escau, l'interès de demora que es pugui generar perquè no s'ha produït el pagament voluntari en el termini que preveu l'article 16.

Així mateix, ha de formar part de l'import total del deute l'interès compensatori dels costos financers que s'hagin generat, que és l'interès que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària. Aquest interès compensatori es merita a partir de la data en què l'Estat hagi fet efectiva la cancel·lació del deute fins que s'hagi procedit al pagament voluntari o venci el termini de pagament que preveu l'article 16.

e) Mecanismes per fer efectiu el deute en cas que no s'hagi produït el pagament voluntari.

f) Indicació de la declaració d'extinció del deute un cop es faci efectiva la repercussió i el pagament.

2. L'acord d'iniciació del procediment ha d'informar sobre: la possibilitat de pagament voluntari anticipat del deute en qualsevol moment del procediment, el dret a formular al·legacions i a l'audiència en el procediment, així com els terminis per al seu exercici i les mesures de caràcter provisional que hagi acordat l'òrgan competent.

Article 10. *Mesures provisionals.*

El Consell de Ministres pot adoptar en qualsevol moment, mitjançant un acord motivat, les mesures de caràcter provisional que siguin necessàries per assegurar l'eficàcia de la resolució que pugui recaure.

Aquestes mesures han de respectar les competències que tinguin atribuïdes els possibles subjectes responsables.

CAPÍTOL III

Instrucció del procediment

Article 11. *Actuacions i al·legacions.*

1. Els interessats disposen d'un termini no inferior a deu dies ni superior a quinze, a comptar de l'endemà de la notificació de l'acord d'iniciació del procediment, per formular al·legacions, aportar tots els documents o les informacions que considerin convenientes i, si s'escau, proposar prova, concretant els mitjans de què pretenguin valer-se. En la notificació de la iniciació del procediment s'ha d'indicar aquest termini als interessats.

2. L'òrgan instructor, mitjançant una resolució motivada, pot rebutjar les proves proposades per l'Administració o l'entitat interessada quan siguin manifestament improcedents o innecessàries.

Article 12. *Informes.*

1. L'òrgan instructor ha de fer d'ofici tots els actes d'instrucció que siguin necessaris per a la determinació, el coneixement i la comprovació de dades en virtut de les quals s'hagi de pronunciar la resolució, i ha de sol·licitar els informes que es considerin necessaris per resoldre. En tot cas, s'ha d'incorporar a l'expedient l'informe de l'Advocacia de l'Estat en el Ministeri competent per raó de la matèria i, en els casos de la imposició d'una multa a preu fet o una multa coercitiva, de conformitat amb el que disposa l'article 260 del Tractat sobre el funcionament de la Unió Europea, també s'ha d'incloure l'informe de la Secretaria d'Estat per a la Unió Europea del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.

2. En els supòsits en què hi pugui haver un incompliment atribuïble, en tot o en part, a l'Administració General de l'Estat o a les seves entitats, s'ha de sol·licitar l'informe preceptiu al departament ministerial o entitat presumptament responsable.

3. Els informes s'han d'emetre en el termini de deu dies, llevat que l'òrgan instructor, atenent les característiques de l'informe sol·licitat o del mateix procediment, en sol·liciti l'emissió en un termini inferior o superior, sense que en aquest últim cas pugui excedir un mes.

Article 13. *Audiència i proposta de resolució.*

1. Instruït el procediment, i immediatament abans de dictar la proposta de resolució que hi posi fi, s'ha de posar de manifest als interessats els quals, en un termini no inferior

a deu dies ni superior a quinze, poden fer les al·legacions i presentar els documents i les justificacions que considerin pertinents.

2. Conclòs el tràmit d'audiència, l'òrgan instructor ha de formular una proposta de resolució que posi fi al procediment que s'ha d'elevat al Consell de Ministres.

En tot cas, la proposta de resolució que posi fi al procediment ha d'incloure la quantia actualitzada de l'interès compensatori dels costos financers que s'hagi meritat fins a la data.

CAPÍTOL IV

Finalització del procediment

Article 14. *Terminació.*

1. La finalització del procediment té lloc, en el termini de sis mesos comptats des de l'acord d'iniciació, per acord del Consell de Ministres que ha de tenir en compte els fets i fonaments continguts en les sentències, actes o decisions executius de les institucions europees de les quals es derivi l'incompliment de la normativa europea i ha de recollir els criteris d'imputació tinguts en compte per declarar la responsabilitat.

2. L'Acord del Consell de Ministres que posi fi al procediment s'ha de notificar als interessats i s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

3. Un cop efectuat el pagament es produeix l'extinció total o parcial del deute, segons que correspongui.

Article 15. *Reconeixement de la responsabilitat.*

1. En qualsevol moment anterior a la proposta de resolució que posi fi al procediment, les administracions o entitats interessades poden manifestar la seva conformitat i procedir al pagament voluntari anticipat del deute, i donar lloc així a la terminació del procediment.

A aquests efectes, s'admet com a mitjà de pagament voluntari anticipat del deute tant l'abonament del seu import a l'Estat com la sol·licitud del subjecte responsable perquè es procedeixi a la seva compensació, deducció o retenció.

2. En els casos en què es produeixi el pagament voluntari anticipat del deute, després de la notificació de l'acord d'iniciació, no es repercuteix l'interès compensatori dels costos financers a què al·ludeix l'article 9.1.

3. L'acord al qual, si s'escau, arribin les parts s'ha de notificar a aquestes, i té per si mateix la consideració d'acte finalitzador del procediment, si bé requereix que el Consell de Ministres manifesti la seva aprovació expressa mitjançant acord i que aquest es publiqui en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Article 16. *Pagament del deute.*

1. En els dos mesos següents a la recepció de la notificació de l'Acord del Consell de Ministres que posi fi al procediment, les administracions i entitats declarades responsables de l'incompliment a l'Acord han d'efectuar el pagament de l'import total del deute en els termes indicats.

A aquests efectes, s'admet com a mitjà de pagament voluntari del deute tant l'abonament del seu import a l'Estat com la sol·licitud del subjecte responsable perquè es procedeixi a la seva compensació, deducció o retenció.

2. En els supòsits en què, amb posterioritat a la data d'aprovació de l'acord de Consell de Ministres, es meritin noves multes coercitives que portin causa del mateix incompliment, l'òrgan instructor ha d'adreçar una comunicació a les administracions i entitats interessades en què els requereixi que efectuïn el pagament en els dos mesos següents i hi ha de fer constar que si no el fan en el termini indicat es farà ús dels mecanismes d'exacció previstos en aquest Reial decret.

Article 17. *Mecanismes de repercussió de les responsabilitats.*

1. En els supòsits en què no es produeixi el pagament voluntari del deute en els termes i terminis que assenyala l'article anterior, l'òrgan competent del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques ha de fer ús dels mecanismes d'exacció sense necessitat de requeriment ulterior. Aquests mecanismes impliquen la compensació, deducció o retenció del deute amb les quantitats que hagi de satisfer l'Estat a l'Administració o entitat responsable per qualsevol concepte pressupostari i no pressupostari.

Aquesta repercussió inclou els interessos de demora meritats des dels dos mesos posteriors a la data de notificació de l'acord de Consell de Ministres i calculats d'acord amb el que preveu el Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament general de recaptació.

2. L'Estat pot compensar, deduir o retenir dels imports satisfets en compliment dels règims de finançament que siguin aplicables a les comunitats autònomes, comunitat foral, entitats locals, incloses les diputacions forals, i ciutats amb estatut d'autonomia, les quantitats necessàries per fer efectiu el pagament del deute.

Per a això, l'Estat ha d'efectuar la compensació, deducció o retenció amb càrrec als imports satisfets directament per l'Estat al declarat responsable, i subsidiàriament amb càrrec als imports en els quals una altra Administració pública actua com a intermediari, i el destinatari final és el declarat responsable. En aquest últim cas, és necessari donar audiència prèvia per un termini de deu dies a l'Administració pública que actua com a intermediària.

3. Amb caràcter general, la compensació, deducció o retenció s'ha de portar a terme, en primer lloc, amb càrrec als recursos o fluxos satisfets per l'Estat en aplicació dels règims de finançament que siguin aplicables a les comunitats autònomes, comunitat foral, entitats locals, incloses les diputacions forals i ciutats amb estatut d'autonomia.

Amb caràcter subsidiari, la compensació, deducció o retenció s'ha de portar a terme amb càrrec a les transferències, subvencions i altres assignacions de caràcter finalista que preveuen la Llei de pressupostos generals de l'Estat o mecanismes extrapressupostaris. Així mateix, la compensació, deducció o retenció es pot efectuar amb càrrec als fons i instruments financers de la Unió Europea sempre que sigui possible d'acord amb la normativa que regula cadascun dels fons europeus.

4. En el cas de responsabilitat d'una entitat dependent o vinculada a una Administració pública, l'Estat ha d'efectuar la compensació, deducció o retenció amb càrrec als imports satisfets directament per l'Estat al declarat responsable.

Subsidiàriament, es pot efectuar la compensació, deducció o retenció amb càrrec:

a) Als imports en els quals una altra Administració pública actua com a intermediari i l'Administració o entitat responsable és el destinatari final.

b) Els imports que l'Estat satisfaci a l'Administració pública que hagi estat declarada responsable subsidiària i de la qual l'entitat responsable depengui o hi estigui vinculada.

En els casos que preveuen les lletres a) i b) anteriors és necessari donar audiència prèvia per un termini de deu dies a l'Administració pública que actua com a intermediària o a la declarada responsable subsidiària.

L'administració autonòmica o local de la qual depèn o a la qual estigui vinculada l'entitat incomplidora és la competent per decidir la forma en què s'ha de fer repercutir, al seu torn, en aquesta entitat la seva responsabilitat.

5. Quan de conformitat amb l'article 16 no es produeixi el pagament voluntari, en els supòsits relatius a la gestió de fons procedents de la Unió Europea, la compensació, deducció o retenció s'ha de fer en primer lloc amb càrrec als lliuraments que es facin a compte dels esmentats fons i instruments financers de la Unió Europea, d'acord amb la naturalesa respectiva de cadascun d'aquests i la seva normativa reguladora.

A falta d'això, l'exacció del deute s'ha de portar a terme amb les quantitats que hagi de satisfer l'Estat a l'Administració o entitat responsable per qualsevol concepte, pressupostari o no pressupostari, en els termes que estableixen els apartats anteriors.

Article 18. *Termini de prescripció.*

D'acord amb el que preveu l'article 15.1.a) de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, transcorreguts quatre anys des que l'Estat hagi satisfet la sanció imposada per les institucions europees, s'entén que el dret de l'Estat a determinar i fer repercutir les responsabilitats corresponents per aquest incompliment ha prescrit.

Disposició addicional primera. *Normativa aplicable als procediments de dèficit excessiu.*

En el cas en que el Regne d'Espanya es vegi incurs en un procediment de dèficit excessiu de la Unió Europea, per a tot el que no disposa la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, s'ha d'aplicar el que preveu aquest Reial decret.

Disposició addicional segona. *Responsabilitat per incompliment del dret de la Unió Europea atribuïble a les entitats del sector públic estatal.*

1. Quan es determini, després de seguir el procediment que regula aquest Reial decret, que la responsabilitat per incompliment és imputable, en tot o en part, a una entitat del sector públic estatal, no és aplicable el que preveu l'article 17 d'aquest Reial decret relatiu als mecanismes de repercussió de les responsabilitats.

2. En els casos esmentats, el Consell de Ministres ha d'acordar l'extinció del deute a través de la deducció dels imports en futurs lliuraments o mitjançant la compensació amb deutes de l'Administració General de l'Estat sempre que siguin vençuts, líquids i exigibles.

Així mateix, el departament ministerial interessat pot sol·licitar al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques que la deducció esmentada es prorrategi fins a un màxim de dos exercicis pressupostaris.

Disposició addicional tercera. *Informe anual al Consell de Ministres.*

El ministre d'Hisenda i Administracions Públiques ha d'eleva anualment al Consell de Ministres un informe, que ha de ser públic, sobre les comunicacions rebudes d'actes, sentències, o decisions de les institucions europees per les quals se sancioni el Regne d'Espanya per incompliment del dret de la Unió Europea, els procediments iniciats, els resultats i l'estat d'execució de les resolucions dictades a l'empara d'aquest Reial decret.

A aquests efectes, el Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació ha d'informar el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques sobre les comunicacions rebudes relatives als actes, sentències, o decisions de les institucions europees per les quals se sancioni el Regne d'Espanya per incompliment del dret de la Unió Europea.

Disposició addicional quarta. *Especialitats per a la determinació de la responsabilitat per incompliments d'obligacions derivades del dret de la Unió Europea en l'àmbit del Fons social europeu.*

En els casos de responsabilitat concurrent que preveu l'article 5 que es refereixin a incompliments en l'àmbit del Fons social europeu quan, amb un ens de l'Administració General de l'Estat com a organisme intermedi, la gestió de les operacions objecte de cofinançament correspongui a les comunitats autònomes, la responsabilitat financera entre els diferents ens implicats s'ha d'atribuir de la manera següent:

a) La responsabilitat financera és atribuïble a l'organisme intermedi quan no hagi informat adequadament les comunitats autònomes de criteris establerts per la Unió Europea en la gestió del Fons social europeu dels quals hagi tingut coneixement per qualsevol causa, o bé quan la correcció s'imposi per la no-realització d'actuacions que l'esmentat organisme intermedi hauria hagut de realitzar d'acord amb el sistema de gestió i control del respectiu programa operatiu aprovat.

b) La responsabilitat financera és atribuïble a la comunitat autònoma respectiva quan la correcció financera es derivi de defectes en la seva gestió de les operacions que

han estat objecte de cofinançament, quan es degui a deficiències en els controls realitzats pels organismes de la comunitat autònoma amb competències per a això, i quan la correcció s'imposi per la falta de realització d'actuacions que l'esmentada comunitat autònoma hauria hagut de realitzar d'acord amb el sistema de gestió i control del respectiu programa operatiu aprovat per la Unió Europea.

Disposició addicional cinquena. Especialitats per a la determinació de la responsabilitat per incompliment del dret de la Unió Europea en l'àmbit dels fons europeus agrícoles.

En els casos de responsabilitat concurrent que preveu l'article 5 que es refereixin a incompliments en l'àmbit dels fons europeus agrícoles s'ha d'aplicar el criteri de competència d'acord amb les regles següents:

1. Els organismes pagadors, d'acord amb el que preveu l'article 2 del Reial decret 327/2003, de 14 de març, pel qual es regula el règim dels organismes pagadors i de coordinació amb el FEOGA-Garantia, han d'assumir el pagament de les correccions financeres, en els casos i matèries següents:

a) Per causes derivades de la gestió, la resolució, el pagament, el control i el règim sancionador d'ajudes en què tingui atribuïdes competències.

b) Per les actuacions derivades de la gestió per la comunitat autònoma de les ajudes les competències de resolució i pagament de les quals corresponguin a l'Administració General de l'Estat i la correcció no resulti de les actuacions d'aquesta Administració.

c) Per causes derivades de l'incompliment de l'obligació d'informar dins del termini i en la forma escaients que preveu l'article 5 del Reial decret 327/2003, de 14 de març.

2. És atribuïble a l'Administració General de l'Estat la responsabilitat de les correccions financeres imposades per la Unió Europea en els casos i matèries següents:

a) Els supòsits en què les actuacions de l'organisme pagador que van donar lloc a la correcció financera siguin resultat directe de la mera aplicació de la normativa bàsica estatal.

b) L'incompliment pel Fons Espanyol de Garantia Agrària de les obligacions que estableix l'article 3.1 del Reial decret 327/2003, de 14 de març.

c) L'incompliment de l'obligació d'establir les mesures de coordinació dels controls de les ajudes, en l'àmbit del Sistema integrat de gestió i control, així com la demora en comunicar als organismes pagadors les informacions o instruccions comunitàries quan doni lloc a pagaments indeguts o fora de termini.

d) L'incompliment dels terminis que preveuen els convenis de prefinançament per a remissió dels fons als organismes pagadors quan s'originin per aquest motiu pagaments fora de termini.

e) L'incompliment injustificat de les obligacions de cofinançament quan aquests originin pagaments fora de termini.

f) L'incompliment o demora de l'obligació de dictar els actes o les resolucions de caràcter jurídic necessaris per a la realització per la comunitat autònoma de les actuacions de gestió d'operacions d'intervenció i regulació dels mercats que li hagin estat encomanades.

g) L'incompliment de l'obligació de remetre a la Unió Europea la informació establerta reglamentàriament quan aquest incompliment no sigui imputable a una comunitat autònoma.

Disposició addicional sisena. Procediment a seguir quan la sentència, acte o decisió europea ha esdevingut ferma i doni lloc a un canvi de criteri.

Quan la sentència, acte o decisió que les institucions europees hagin dictat esdevinguin fermes i hagin donat lloc a un canvi de criteri que afecti els fets que van donar lloc a la determinació de la responsabilitat, en tot o en part, respecte de la qual era

executiva, el subjecte declarat responsable, d'acord amb el que preveu aquest Reial decret, pot instar la iniciació d'un nou procediment en el termini d'un mes des que el subjecte responsable rebi la notificació en què se li comunicui el caràcter ferm de la sentència, acte o disposició.

Així mateix, el procediment esmentat el pot iniciar d'ofici l'òrgan competent a què es refereix l'article 7.

Disposició addicional setena. *Cooperació interadministrativa.*

Quan en els termes que preveu l'article 3 s'imposi una sanció al Regne d'Espanya per al compliment de la qual siguin necessàries accions que competeixin a administracions públiques diferents de l'Administració General de l'Estat, correspon al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, amb l'assistència, si s'escau, de l'Advocacia General de l'Estat, coordinar la cooperació i les relacions amb les administracions implicades.

Disposició transitòria única. *Responsabilitats derivades de sentències, actes o decisions anteriors a aquest Reial decret.*

1. El procediment que preveu aquest Reial decret és aplicable a la determinació i repercussió de les responsabilitats derivades de sentències, actes o decisions dictats per les institucions europees amb anterioritat a la seva entrada en vigor independentment del fet que la sanció hagi estat satisfeta o no. En aquests supòsits, els terminis que preveu aquest Reial decret es comencen a computar a partir de la seva entrada en vigor.

2. No obstant això, els procediments de determinació i repercussió de responsabilitat en matèria de fons de la Unió Europea iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret s'han de regir per la normativa vigent en el moment de la seva iniciació.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions incloses en normes del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

En particular, queden derogats els articles 12, 13, 14 i la disposició addicional segona del Reial decret 327/2003, de 14 de març, pel qual es regula el règim dels organismes pagadors i de coordinació amb el FEOGA-Garantia i l'apartat 8.2 de l'Estratègia espanyola d'ocupació 2012-2014 aprovada pel Reial decret 1542/2011, de 31 d'octubre, amb referència a les correccions financeres derivades de la gestió per les comunitats autònomes d'accions i mesures de polítiques actives, i queda vigent en el que excedeixi l'àmbit objectiu d'aplicació d'aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret s'aprova a l'empara del que disposen els apartats 13, 14 i 18 de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat, respectivament, la competència en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, hisenda general i deute de l'Estat i sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.

Disposició final segona. *Aplicació supletòria de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.*

En el que no preveu en matèria de procediment aquest Reial decret, s'ha d'atendre el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la seva normativa de desplaçament.

Disposició final tercera. *Habilitació normativa.*

S'habilita el ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, en l'àmbit de les seves competències, per dictar les disposicions i adoptar les mesures necessàries per al desplegament i l'execució del que estableix aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 5 de juliol de 2013.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Hisenda i Administracions Públiques,
CRISTÓBAL MONTORO ROMERO